Čís. 4366.

Podkarpatská Rus stala se součástí Československé republiky již dnem 28. října 1918.

Za cizozemské jest považovati rozsudky cizích soudů, byť byly vydány podle práva věcně shodného s právem platným na československém státním území.

(Rozh. ze 4. února 1932, Zm IV 604/31.)

Rozsudkem král. rumunské soudní stolice v M. z 8. března 1920 a potvrzujícím rozsudkem rumunské soudní tabule v A. z 24. června 1921 byli obžalovaní V., M., J. a P. odsouzeni pro zločin loupeže, který spáchali dne 24. srpna 1919 v obci N. na Podkarpatské Rusi.

Československé státní zastupitelství v Ch. podalo proti týmž pachatelům dne 8. listopadu 1930 obžalobu pro týž zločin loupeže podle § 344 tr. zák. Krajský soud v Ch. trestní řízení podle § 268 odst. II. tr. ř. zastavil a obžalovací spis podle § 264 čís. 1 a 2 tr. ř. zamítl. Vrchní soud stížnost státního zastupitelství proti tomuto usnesení zamítl, čímž usnesení nabylo právní moci.

Nejvyšší soud vyhověl opravnému prostředku pro zachování právní jednotnosti podle § 441 tr. ř., podanému generální prokuraturou, a vyslovil, že usneseními nižších soudů byl porušen zákon v ustanoveních § 264 čís. 1 tr. ř. a § 5 tr. zák.

Z důvodů:

Opravný prostředek generálního prokurátora podle § 441 tr. ř. právem vytýká, že rozhodnutí krajského soudu v Ch. a vrchního soudu v K. porušují zákon.

Krajský soud i vrchní soud mylně se opírajíce o § 3 ústavní listiny republiky Československé vycházejí z názoru, že v srpnu 1919 — v době spáchání činu — Podkarpatská Rus nebyla ještě součástí Československé republiky. Ústavní listina Československé republiky zjišťuje sice v druhém odstavci § 3, že nedílnou součástí jednotného a nedílného celku republiky jest samosprávné území Podkarpatské Rusi na základě dobrovolného připojení podle smlouvy mezi hlavními a přidruženými mocnostmi a Československou republikou v Saint-Germain-en Laye ze dne 10. září 1919. Tomu však nelze přikládati ani ten význam, že teprve ústavní listinou bylo území Podkarpatské Rusi přivtěleno k Československé republice, ani, že právně připadla Podkarpatská Rus k Československé republice teprve koncem roku 1919, ratifikací mírové smlouvy saint-germainské, jak mylně mají za to nižší soudy. Ta okolnost, že tato smlouva mezi čelnými mocnostmi spojenými i sdruženými a Československem byla podle zjištění v čísle 508 z roku 1921 sb. z. a n. podepsána presidentem republiky Československé a ministerstvem zahraničních věcí ratifikační listinou z 10. listopadu 1919 a dne 16. července 1920 v ministerstvu zahraničních věcí v Paříži uložena, má podle ustanovení čl. 21 této smlouvy ve spojení se souvislým závěrečným ustanovením mírové

smlouvy s Rakouskem (čís. 507/1921 sb. z. a n.) ten význam, že tímto dnem spolunabyla s právě provedenou mírovou smlouvou, uzavřenou s Rakouskem dne 10. září 1919 v Saint — Germain — en Laye — mezinárodní působnosti. Ze samých mírových smluv vysvítá, že se jimi dostalo již jen mezinárodního uznání, po případě že bylo jen potvrzeno již dřívější uznání států smluvních, dřívějšímu dobrovolnému připojení samého obyvatelstva nynější Podkarpatské Rusi k republice Československé. Tak zvláště citovaná smlouva spojených a sdružených mocností s Československem ve svém úvodu (str. 2302 Sb. z. a n. ex 1921) vytýká toto připojení jako jeden z existujících již předpokladů uzavření této smlouvy. vyzdvihujíc též, že republika Československá vykonává skutečně svrchovanou státní moc na územích dříve jmenovaných. Že však republika Československá již před smlouvou v Saint — Germain — en Laye a též jmenovitě již přede dnem spáchání trestného činu (19. srpna 1919) zahrnovala i autonomní území Rusínů na jih od Karpat, vychází určitě z čl. 81 mírové smlouvy mezi mocnostmi spojenými i sdruženými a Německem, jež byla podepsána ve Versailles již dne 28. června 1919. Německo tu uznává úplnou nezávislost státu československého, zahrnujícího i autonomní území Rusínů na jih od Karpat, při čemž se výslovně zjišťuje, že tak to již byly učinily mocnosti spojené a sdružené. Jen stanovení hranic bylo tehdy vyhrazeno jejich určení Čelnými mocnostmi spojenými a sdruženými a ostatními účastněnými státy; ale že státní souverenita Československé republiky k tomuto území již tehdy existovala, to z poukazu na dřívější uznání spojených a sdružených mocností bezpochybně vyplývá, neboť fakt uznání předpokládá, že byl tu již stav, který byl uznáván. I Maďarsko ve čl. 48 mírové smlouvy mezi mocnostmi spojenými a sdruženými a Maďarskem ze dne 4. června 1920 (Trianon) čís. 102 z roku 1922 sb. z. a n. již jen uznalo úplnou nezávislost státu československého, zahrnujícího i autonomní území Rusínů na jih od Karpat. Ve článku 61. této mírové smlouvy se uznává, že osoby, které mají domovské právo na území, jež dříve tvořilo část bývalého mocnářství rakousko-uherského, stávají se, pozbývajíce zároveň státního občanství maďarského, ipso facto příslušníky onoho státu, který na řečeném území vykonává práva svrchovanosti. Výrazem »ipso facto« možno tu v logické spojitosti rozuměti jen vznik výkonu práv svrchovanosti, jímž se staly tudíž bez dalšího dřívější příslušníci shora uvedených území — v daném případě území Podkarpatské Rusi — příslušníky republiky Československé. Poněvadž pak, jak shora bylo dovoděno, právo svrchovanosti nad územím Podkarpatské Rusi v době spáchání trestného činu již příslušelo republice Československé, a obvinění, jak vyplývá ze spisů rumunských, byli v době spáchání trestného činu i v době vynesení rozsudků rumunskými soudy příslušni domovem v tomto území a jsou sem podle spisů krajského soudu v Ch. i nadále příslušni, jest zřejmo, že byli i v době spáchání trestného činu a v době, kdy nad nimi jako obžalovanými soudila sedrie v M. jakožto soud rumunský (dne 10. srpna 1920), a odvolací soud rumunský v A. (dne 29. června 1921), jakož i v době, kdy proti nim byla podána obžaloba státním zastupitelstvím Československé republiky v Ch., a kdy o této obžalobě rozhodovaly kraj-

ský soud v Ch., a vrchní soud v K., státními příslušníky Československé republiky. Podle § 5 tr. zák. měli by tudíž za čin spáchaný na území republiky Československé býti trestáni podle předpisů zákona platného na tomto území; důsledkem zákona ze dne 28. října 1918 čís. 11 sb. z. a n. byl jím v čase spáchání trestného činu a až dosud jím zůstal trestní zákon dříve uherský. Rumunskými soudy byli ovšem též odsouzeni podle trestního zákona dříve uherského, neboť zůstal platiti na území, v němž jsou oba rumuské shora jmenované soudy, jež bylo od uherského království odtrženo a k Rumunsku připojeno. Přes tuto věcnou shodu byly však zákony na tomto cizím území platné nadále zákony cizozemskými; důsledkem zásady §§ 5 a 18 tr. zák. nemohou proto soudy Československé republiky přihlížeti k odsouzení podle zákona na tomto cizím území platného, byť byl snad i věcně shodným se zákonem platným na zdejším území, poněvadž k odsouzení podle něho došlo u soudů cizozemských, jimž v té době, kdy soudily o činu, spáchaném na státním území československém státními příslušníky československými, vůbec nepříslušela ani právně ani fakticky jurisdikce nad tímto územím a jeho příslušníky.

Čís. 4367.

Ve příčinné souvislosti se škodou trestně právně závažnou je jakékoli jednání (opomenutí), bez něhož by škoda ta nebyla vznikla, třebaže nevzešla z onoho jednání (opomenutí) sama a vznikla z něho jen, protože k němu, po případě po něm přistoupila — nezávisle na vůli osoby, jíž jest se z onoho jednání (opomenutí) zodpovídati, najmě bez jejího dalšího působení — jiná příčina (skutečnost, událost), jíž dosud latentní (skrytá a nečinná) nebezpečnost onoho jednání (opomenutí) stala se akutní (zjevnou a účinnou).

Není povšechného zákazu ponechati vozidla všeho druhu na ulici; zákaz § 8 sil. ř. (čís. 47/1866 z. zák. pro Čechy) neplatí pro silostroje.

Kdo nejedná ani proti platným předpisům, ani takovým způsobem, že jeho jednání již o sobě — přímo a bezprostředně — směřuje k poškozování (ohrožení) právních statků zákonem chráněných, nemusí — vzhledem na trestnost i pouhého zvětšení nebezpečí (§ 335 tr. zák.) — zpravidla počítati s tím, že stav věcí, který svým jednáním vytvořil, může nabýti směru k nebezpečí onoho rázu přístupem zlomyslného nebo nedbalého jednání jiné osoby.

(Rozh. ze dne 5. února 1932, Zm I 549/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v České Lípě ze dne 10. února 1931, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přestupkem podle § 335 tr. zák., zrušil napadený rozsudek v části stěžovatele odsuzující, a přikázal věc k opětnému projednání a rozhodnutí v rozsahu zrušení příslušnému okresnímu soudu v Rumburku.